روژه

روژه په لغت کي مطلق بندوالي ته وايې ، د هر شي څخه چي وي اوهر وخت چي وي . په قرآن کريم کي د بي بي مريمي د خبرو نه کولو تعبير هم په صوم سره سوي دي .

فَقُولِىٓ إِنِّى نَذَرْتُ لِلرَّحْمَـٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ ٱلْيَوْمَ إِنسِيًّا ﴿٢٦﴾

(سورة مريم آيت ۲۶)

ترجمه : (نو ووايه په تحقيق سره ما نذر کړی دي درحمن (الله □) له پاره روژه (خبري نه کول) وروسته له دي به خبري ونکړم زه نن ورځ له هيڅ يو انسان سره).

او شريعت کي دنيت پر بنا د ټاکل سويو شيانو څخه په ټاکلي وخت کي د يو مکلف شخص له خوا په خپل نفس باندي بنديز لګول دي .

مکلف شخص عبارت دي له عاقل او بالغ مسلمان څخه ، او که ښځه وي د حيض او نفاس څخه بايد پاکه وي .

ټاکل سوي شيان عبارت دي له خوراك . څښاك او جماع (يوځايوالي) څخه .

ټاکل سوي وخت عبارت د ی ، له صبح صادق څخه تر لمر لويدو پوري (دشپي تر راختلو پوري) .

څرنګه چي روژه بيله نيته څخه نه صحيح کيږي نو د رمضان د مياشيتي د روژي او ټاکل سوي نذري او نفلي روژي نيت له شپي څخه تر زواله پوري صحت لري ، که په مطلق نيت سره وي او که په نفلي نيت .

او دنورو نيت لکه : قضايې ،نذر مطلق ،دکفاري روژه دشپي له نيت څخه پرته نه صحيح کيږي ، همدارنګه د نيت تعين هم ضروري دي لکه قضايې ،نفلي او کفاري روژي نيت .

که خوراك او څښاك په داسي حال کي وسي چي روژه يې هيره وي يا محتلم او شيطان يې وغولوي يا ځان غوړ کړي (دزخم غوړول) يا رانجه وکړي يا مچه واخلي يا څه ګرد او غبار او يايې مچ تير سي يا په ليدو او فکر کولو کي انزال سي روژه يې نه ماتيږي .

دروژي فرضيت :

د رمضان په مياشت روژه فرض ده او دفرضيت دليل يې دا آية کريمه دي .

فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ

(سورة البقره آية : ۱۸۵)

ترجمه : (څوك چي حاضر سو له تاسي څخه مياشت دروژي ته ، نو روژه دي ونيسي).

او دا آية مبارك هم د روژي په فرضيت باندي دي دلالت کوي :

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

٥

(سورة البقره آية : ۱۸۳)

ترجمه : (فرض کړل سوي ده په تاسو روژه لکه فرض کړل سوي چي وه په هغو کسانو چي ستاسوترمخه وه) (لکه پخواني امتونه او پيغمبران تر آدم □ پوري) .

دروژي فضيلتونه :

° : روژه ډیر فضیلتونه لري چي په کتاب الله او نبوي احادیثو سره ثابت سوي دي لکه په دی آیة کریمه کي

شَهۡرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلۡقُرۡءَانُ

(سورة البقره آیة : ۱۸۵)

ترجمه : (د روژي میاشت هغه میاشت ده چي قرآن کریم پکښي نازل سوي دي (یعني له لوح محفوظ څخه د دنیا اسمان ته)

او همدا رنګه د احدیث شریف :

عن ابي هريره (رض) عن النبي قال : من صام رمضان ايمانا واحتسابا غفرله ما تقدم من ذنبه . (متفق عليه _ رياض انصالحين ۲۶۱

ترجمه : (د حضرت ابی هریره (رض) څخه روایت دي چي رسول فرمایلي دي :

(چاچي د روژي په میاشت کي روژه ونیوله په کامله توګه او دثواب په نیت ، و به بخښل شي دده ټول مخکني ګناهونه) . په بل حدیت شریف کي ذکر سوي دي : د هر نیك عمل اجر یو په لس او تر اوه سوه پوري ورکول کیږي لا تر دي هم زیات .

د روژي د اجر ا وثواب په باره کي الله فرمایلي دي :

(چي روژه زما له پاره ده اجر او ثواب یي زه ورکوم)

د ا چي خداي یي د ثواب ورکولو نسبت خانته کوي معلومه ده چي ادا ډیر لوي اجر دي .

یو بل حدیث مبارك په د ي دلالت کوي چي خداي فرمایي : (د روژه دار د خولي بوي ماته له مشکو بهتر دي) .

په بل حدیث شریف کي ذکر سوي دي چي (په جنت کي یوه دروازه دریان په نامه ده غیر له روژه نیونکي څخه بل څوك دي دروازي ته نه سي داخلیداي) :

خداي زموږ روژي ته کوم احتیاج نه لري ، د روژي فضیلت ا و بهتري یوازي په لوږه او تنده کښي نه ده بلکي بهتر ي او فضیلت یي په تامه (مکمله) روژه کښي دي . او تامه روژه هغه روژه ده چي روژه لرونکي له خوراك ، څښاك او جماع څخه ځان وساتي . له دروغو ، فحشاء ، دحرامو دلیدلو او اوریدلو ، غیبت کولو او نورو نواهیو څخه هم د خداي د رضار له پاره ځان وساتي او هغه څه چي د خداي رضا پر ي حاصلیږي په ډیر اخلاص سره هغه وکړي او دخداي رضا حاصله کړي ، د جنګ او جدل څخه ځان وساتي او که څوك یي شخړي ته مجبور هم کړي باید شخړه ونه کړي .

که دروژي په مبارکه میاشت کي چاته شرعی عذر پیښ شي چي د روژي له نیولو سره هغه منافات او مشکلات ولري نو په هغه صورت کي به روژه لرونکي روژه خوري خوبیا به یي قضایي راوړي .

د روژی د خوړلو له پاره شرعی عذرونه :

۱ سفر : که چا د سفر په وخت کښي روژه وخوړله روا ده مګر نیول یي فضیلت لري . خو شرط دادي که دسفر مسافه تر ۷۷و کیلو متره او ۲۳۸ متره کمه وه دسفر کوونکي مسافر نه شمیرل کیږي هغه سفر کوونکي ته مسافر ویلاي شو چي د سفر مسافه یي تر ۷۷ کیلو متره او ۲۳۷ متره تر هغه ډیره سي په بعضي ځایو کښي د ا مسافه ۸۷ کیلومتره بنوول شوی ده .

۲ مرض : که چیري څوك مریض شي او د روژی په نیولو سره یي د مرګ ویره او یا د مرض د زیاتوالي متصور شي او همدارنګه هغه چاته روژه خوړل روا دي چي په روژه نیول سره یي د ځان او یا اولاد د مرګ ویره وي لکه : تنده ، لوږه ، حمل او نور

۳ حیض اونفاس : د حیض او نفاس په دوران کي روژه نیول قطعاً روا نه ده .

۴ زوروالي : هغه چاته خوړل رواده چي د ډیر زوړ والي په سبب د روژې نیولو قدرت ونه لري که د فدیي قدرت یې وي هغه به فدیه ورکوي .

روژه ماتوونکي شیان :

هغه شیان چي روژه ماتوي دوه ډوله دي :

۱ هغه شیان چي روژه ماتوي او هم کفاره لازموي هغه عبارت له خوراك ، څښاك (غذا وي او که دوا) او جماع په محل مشتهي کښي .

۲ هغه چي کفاره نه لازموي روژه ماتوي او قضاء هم لازموي .
لکه په شرعی عذر چي روژه وخوري او یا یې په خطا سره وخوري او یا یو داسي شي و خوري چي نه غذا وي او نه دوا لکه خاوره ، تیږه او امثال یې او یا په جبر سره په چا باندي خوراك ، څښاك او جماع وسي .
جماع په محل غیري مشتهي کښي روژه ماتوي او کفاره نه لازموي .
سګریټ ،چلم، نصوار ،شراب ، هیروین او دې ته ورته عملونه په روژه کښي منع او روژه پري ماتیږي .
په دې سبب چي روژه یو داسي عبادت دي چي د روژه لرونکي د خولي بوي د خداي په نزد له مشکو هم بهتر دي نو غوره داده چي دا بوي په پلیت او چټل بوي باندي بدل نسي .

کفاره :

که څوك د روژی په میاشت کي بیله کومه عذره په قصد سره روژه وخوري کفاره پر لازمه ده او که دغه مریض په دغه ورځ د اسي مریض شي چي د روژې خوړك ورته روا کیږي او که ښځه د روژی په میاشت کي روژه وخوري او کفاره پر لازمه شي او بیا په همدغه ورځ حائضه او یانفاسه شي کفاره ورځيني ساقیطیږي .

د روژ ي خوړلو له امله کفاره :

۱ غلام آزادول (که څه هم اوس غلامان نسته)

۲ دوه میاشتي پرله پسي روژه نیول په دې شرط چي د روژې میاشت او هغه ورځي پکښي رانشي چي روژه نیول په کښي حرام دي ، چي هغه ورځي عبارت دي دکوچني اختر لومړی ورځ ، د لوي اختر لومړي ورځ او د تشریق دري ورځي چي تولنه پنځه ورځي کیږي که پر چا باندي دروژی کفاره لازمه شي تر څو پوري چي یی هغه کفاره نه وي راګرځولی بله کفاره نه پرلازمیږي .

۳ شپیتو مسلمانانو ته یو وخت متوسطه ډوډی ورکول او یا شپیته فدیي ورکول یوه فدیه : غنم نیمه صاع (نیمه صاع اوس د دووکیلو ګرامو سره مساوي ده) ، وربشي او خرما یوه صاع کیږي او یا یي باید معادل قیمت ورکول سي .